

DRIE-EENHEDEN

6 oktober 1967

Goedenavond vrienden.

Wij zijn niet alwetend of onfeilbaar, zoals u allen kunt weten. Ik hoop dat u hiermede rekening zult houden en dus over alles wat te berde wordt gebracht, na zult denken. Daar wij, overigens buiten onze schuld, een slecht contact kregen en te laat begonnen, stel ik u voor zelf voor heden een onderwerp te kiezen.

DRIE-EENHEDEN

Zoals u bekend is, wordt de Godheid haast altijd in een triade voorgesteld. Men kent allen de bekende indeling waarbij God als volgt wordt omschreven: "Er is de Ene, die denkt. Uit de ene komen de twee voort, die samen de derde voortbrengen. Deze drie zijn de geopenbaarde Godheid, waarvoor staan als dienaren de zeven, die zijn de Heren der sferen." Dit is een oude en vaak ook gekende zin, die de mens in de war zou kunnen brengen wanneer hij wil nadenken over een Drieëenheid of Drie eenheden.

In de eerste plaats dienen wij ons af te vragen wat de drieëenheid in wezen eigenlijk is. U kunt zich het wezen van een drieëenheid misschien het gemakkelijkst voorstellen, als u denkt aan de driedimensionale wereld waarin u leeft. Alle dingen in uw wereld hebben ergens drie afmetingen. Waarom? Omdat uw wereld nu eenmaal zo is. Uw gehele besef, uw bestaan, is in uw wereld opgebouwd binnen deze drieëenheid van afmetingen.

Deze drie waarden vormen in wezen voor u uw wereld. Zo zou je ook kunnen zeggen dat vanuit het menselijk mogelijke besef (het is belangrijk dat u dit steeds hierbij voor ogen houdt, want het is dus niet altijd voor ieder ander wezen zo, maar wel voor een mens) de goddelijke wereld eveneens begrensd wordt door wat wij de drie afmetingen van de Goddelijke wereld zouden kunnen noemen. Een mysticus zou misschien nog iets verder kunnen gaan. Hij zal door kunnen dringen tot een vierde afmeting van de Goddelijke werkelijkheid van het bestaan. Hij komt tot een vier dimensionaal erkennen van de eigen wereld. Misschien kan hij hierdoor reële resultaten boeken die, indien men de zaak vanuit drie dimensies beziet, eigenlijk onmogelijk zijn. Maar zelfs deze mysticus blijft in zijn denken en feitelijk bestaan driedimensionaal.

Zo is het met ons. Wij gaan op tot de Godheid. Deze Godheid onderscheidt zich voor ons in de Originator of Vader, de moeder of Heilige Geest die het aanvullende principe is. Uit deze beiden komt dan de Zoon voort, die in wezen de openbaring is. Wij hebben dus te maken met een driehoek die op de aarde gericht schijnt te zijn. Dat wil zeggen dat voor de mens de basis van een dergelijke driehoek in feite bovenligt, terwijl de spits (de Zoon) naar de wereld is gericht. Ik geloof dat een dergelijke driehoek, al wordt zij in de symboliek wel eens een negatieve driehoek genoemd, voor ons toch de enig werkelijk aanvaardbare driehoek is. Want de drieëenheid wordt door ons in wezen niet vanuit de Vader benaderd, maar vanuit de Zoon.

Als ik deze drieëenheid verder tracht te begrijpen, kom ik tot de conclusie, dat deze drieëenheid, die het menselijke denken ten aanzien van God beheerst, zich ook overal weerspiegelt. Bijvoorbeeld in de drie hoofdkrachten die ik overal tegenkom. En juist wanneer wij over krachten en dergelijke spreken, komt deze drieëenheid bijzonder helder en begrijpelijk naar voren.

Stel dat wij als bron van alle dingen energie hebben. Dan is er verschil van potentiaal noodzakelijk zodat de energie zich kan uiten. Als resultaat van de samenwerking tussen energie en potentialen krijg ik dan actie, het verschijnsel waarin de energie kenbaar wordt. In feite is ook dit een beeld van een drieëenheid. Energie zonder verschillen in potentiaal geeft geen kenbaar blijf van aanwezigheid. Er kan geen actie zijn omdat de energie alleen daar

waar verschillen in potentiaal bestaan, tot uiting kan komen. Actie is in wezen het onvermijdelijke gevolg van het bestaan van energie plus verschil in potentiaal.

Een parallel met de Goddelijke drieëenheid dringt zich op: De Vader is energie. Hij is de Kracht, waarin de goddelijke gedachte, de bron van alle dingen zich kenbaar maakt. Maar die energie is buiten de gedachte niet als kenbaar voor te stellen, tenzij er verschillen in energie denkbaar zijn. Tegenstelling is noodzakelijk indien iets kenbaar moet worden. De tegenstelling tot de Ene Scheppende gedachte is besef, de Heilige Geest. Doordat God bestaat en een besef van God bestaat, dat niet noodzakelijkerwijze volledig is, ontstaat actie. Het is mogelijk dat God zich openbaart. De vorm, waarin dit kenbaar wordt, noemen wij de Christus.

Nu gaat de mens proberen in die Zoon de waarheid terug te vinden. Hij (de mens) doet dit door de Zoon te beschouwen als identiek met de Vader, als kracht dus. Hij is dit echter niet. Men zal dan trachten Hem te zien als identiek met de Geest. Hij is echter ook dit niet: de Geest is de potentie, de Zoon is echter de uiting daarvan. Er is en blijft dus verschil tussen deze beiden. Zelfs indien ik de Vader en de Geest samen beschouw, kan ik niet zeggen dat de Zoon ook maar de algehele weergave van deze beiden is. Hij is nog steeds iets anders. De Zoon is een andere afmeting, een andere waarde van de Goddelijke wereld, die wij in haar geheel de openbaring kunnen noemen.

Daar wij mensen zijn, althans nog de menselijke beperkingen zullen ervaren in ons besef, moeten wij zoeken naar een menselijke benadering van dit alles. Onwillekeurig denk je dan aan een zuiver uit het menselijk zoeken en denken voortgekomen triade die Wijsheid, Schoonheid en Liefde omvat. Men noemt deze drie wel de zuilen van de tempel en als je ze zo opnoemt lijkt het wel of hier inderdaad sprake is van drie afzonderlijke waarden, drie afzonderlijke paden. Maar wie even verder nadenkt over dit alles zal moeten toegeven dat ook hier in wezen eerder sprake is van een samenvallen van drie voor de mens verschillende aspecten van een en dezelfde waarde: waar geen wijsheid is, bestaat ook geen werkelijk begrip. Waar geen begrip bestaat, kan werkelijke liefde in de meer kosmische zin niet bestaan. Ten hoogste hartstocht of verwondering, maar geen liefde.

Wanneer er geen schoonheid is, dus geen vormerkenning en beleving (daar schoonheid niet alleen in het wezen der dingen ligt, maar mede bestaat in het wezen van de waarnemer en in feite de relatie tussen de waarnemer en het waargenomene uitdrukt) rijst wederom de vraag hoe liefde, algehele aanvaarding, mogelijk is. Indien er geen mogelijkheid is de schoonheid (harmonische relatie) te erkennen, waardoor het andere voor mij tot een uitdrukking van mijzelf of van waarden in mijn eigen wezen wordt, zal ik niet waarlijk lief kunnen hebben.

Omgekeerd: hoe ik met al mijn wijsheid geen liefde bezit, zal de schoonheid der dingen mij niet kunnen beroeren. Dan constateer ik slechts en ga daarmee aan de werkelijke inhoud der dingen (en van het leven) voorbij. En hoe kan ik met liefde de schoonheid werkelijk beseffen, wanneer er in mij geen wijsheid is, geen vermogen tot begrijpen, zodat het vage aanvoelen van harmonie voor mij ook uitbaar, manifesteerbaar wordt?

Drie paden? Drie zuilen van de tempel? U moogt ze zo noemen, als u maar wilt beseffen dat ook hier in feite alleen sprake is van drie facetten van hetzelfde. Drie waarden, die gezamenlijk mijn wereld kunnen uitmaken, die echter afzonderlijk nooit betekenis in mijn bestaan kunnen hebben. Zoals men ook zal moeten toegeven dat voor ons deze drie facetten in alle denkbare mengingen voorkomen en kenbaar zullen zijn. Als eerste stelling in dit door u gestelde onderwerpje moet dan ook volgens mij luiden: de Drieëenheid is een naam, die wij geven aan drie voor ons afzonderlijk schijnende aspecten van één en dezelfde waarde of kracht.

Naar ik meen moeten wij zelfs nog een stap verder gaan en zeggen: Waar deze drieheid zich voor ons in het Hoogste manifesteert, zal zij voor ons tevens van het hoogste belang zijn en werking tonen in alle beschouwingen en praktijk van het bestaan. In welke fase van bestaan en besef wij dan ook verkeren. Ik kan mij voorstellen dat sommigen onder u dit alles een nogal stoute reeks van veronderstellingen zullen noemen, maar wanneer ik met het leven te maken

heb en hierbij mij beperk tot 'stof en geest', ontbreekt er ook al iets voor ons. Ik kan natuurlijk zeggen dat de geest uit God voortkomt en daarnaast zeggen dat de stof de vorm is waarin God die geest belichaamt. Maar waar blijft dan het besef, het bewustzijn, waar blijft dan datgene waarin denken en een vrije wil mogelijk is?

Daarom zeggen wij het dan ook beter anders. Wij kozen op taalkundige gronden de volgende, volgens ons meest juiste formulering: De ziel is de kern van het wezen. Zij is goddelijk, uit God. Daarnaast komt de belichaming of bevoertuiging, die voor u de stof is (maar in andere sferen fijnstoffelijk kan zijn of zelfs een soort lichaam van trillingen kan omvatten) waardoor de kracht van de ziel tot uiting kan komen. Maar die uiting is wel degelijk persoonlijk. Daarom moet er een derde waarde zijn die de eigenschappen en mogelijkheden van het bewuste ego weergeeft. De geest is dan ook volgens ons dit belangrijk vermogen tot beseffen. Eerst door het feit dat de geest bestaat is het ons mogelijk niet slechts te beleven, maar ook te beseffen dat er een God is. En een dergelijk besef is noodzakelijk indien wij geen marionetten zijn, maar zelf uit die God krachten kunnen putten en onze band met die God kenbaar kunnen maken.

Indien men gelooft in God als de Kracht achter alle dingen, zal men dus drie waarden nodig hebben om eigen bestaan te kunnen uitdrukken. De ziel waarin de kracht schuilt. De bevoertuiging die de mogelijkheid geeft tot kenbaar maken van actie. En daarnaast de geest, waardoor het mogelijk is dat de actie uit onszelf voortkomt, beseft wordt en ons een zelfstandig leven doet voeren.

Hieruit kan ik dan weer het volgende afleiden. Het in mij groeiende besef bevordert mijn erkennen van Gods manifestaties in mijn wezen en brengt mij tot een uit mij voortkomend gedrag dat in overeenstemming met het erkende moet zijn. Want dit lijkt mij de beste omschrijving van een werkelijk Ik binnen de Goddelijke Totaliteit. Een drieëenheid, zoals u bemerkt zult hebben.

Ik kan u vele voorbeelden geven van drievouden van waarden in het denken en erkennen van de mensheid. Zelfs bij grondwetten van bijvoorbeeld de elektriciteit, als die van Ohm, komen wij in contact met drie hoofdwaarden waarvan elk afzonderlijk af te leiden en te bepalen is. Wanneer wij maar de verhouding tussen de twee anderen kennen. En wanneer dit mogelijk is met in de stof gekende waarden, zo zie ik niet in, waarom men dit alleen tot de techniek zou gaan beperken. Je zou heel wat sommetjes kunnen maken op die manier.

Je kunt bijvoorbeeld zeggen dat het besef maal de actie de godserkenning (of beleving) in ons zullen bepalen. Wat dan weer omgezet kan worden tot bijvoorbeeld mijn besef van de godheid in mijzelf maal mijn besef vormen gezamenlijk de waarde en inhoud van mijn gedragspatroon. Daar ik niet buiten mijn Ik kan leven, dat aanwezig in dit besef is uitgedrukt en mijn vermogen dat in de in mij aanwezige kracht Gods ligt. Enzovoort, enzovoort.

Het is mogelijk op dit alles een soort esoterische meetkunde te baseren. Wij kunnen tot op zekere hoogte zelfs de levensritmen van de mens baseren op die drieëenheid. Want wat is het geval? In het menselijke leven blijken steeds weer drie factoren een rol te spelen. De eerste noem ik levenskracht, die tot uitdrukking komt ondermeer in weerstandsvermogen, energie enzovoort. De tweede zou ik de naam denkvermogen willen geven. Terwijl de derde, voor de mens gezien, zijn langzaam ontwikkelen mijns inziens het beste als 'willen' omschreven kan worden. Want willen impliceert gerichtheid.

Uw gehele leven speelt zich tussen deze drie waarden af. Wanneer uw energie hoog is en uw denken is verzwakt, dan zal het willen reeds te voren een gerichtheid tot stand gebracht moeten hebben, wil de energie ook bewust bruikbaar zijn. Indien u denkt en in uw denken ontstaat het 'denkbeeld' waarin mogelijkheid en daad worden omschreven, dan moet u die daad, die verwezenlijking, ook willen indien zij ooit tot werkelijkheid wil worden.

Naarmate de overdracht van het denkbeeld op de wil beter gelukt of het product van besef en willen groter is, zal met grotere zekerheid een juist gebruik van de energie ontstaan en de manifestatie van de levenskracht dus stroken met de andere in het Ik aanwezige waarden.

Ik hoop dat u de draad nog niet bent kwijt geraakt. In ieder geval doet het mij plezier, dat de meesten van u nog zo geïnteresseerd zijn. Maar als u het niet geheel hebt kunnen volgen: ik heb getracht duidelijk te maken wat de essentie van een begrip als drieëenheid in wezen is. Ik heb u daarnaast hopelijk duidelijk gemaakt dat dit drievoud in vele vormen en op vele wijzen in het menselijke leven voorkomt en een rol speelt. Toch geloof ik dat drieëenheid op zich, als een theorie, voor ons in wezen onbelangrijk is. Is het voor ons nu belangrijk dat er nu werkelijk één God is, die zich uit in drie personen, dan wel dat er drie afzonderlijke goden zijn? Het schijnt mij toe dat hier geen werkelijke belangen in het spel zijn, maar in feite de hele kwestie een zaak van benoemen is. Namen zijn onbelangrijk in een dergelijk geval, zoals het onbelangrijk is op welke wijze wij de drie delen, waaruit ons eigen wezen bestaat, nu benoemd worden. De hoofdzaak is dat zij er zijn. Ook hier: toegekende namen en functies zijn van minder belang zodra wij gaan beseffen dat deze verschillende waarden altijd in feite een eenheid vormen.

De moeilijkheid bij ons is altijd weer dat wij trachten de zaak te verdelen. Wanneer ik zeg: licht en duister, dan impliceert dit, dat er nog iets anders moet zijn. Want het kenbare licht is in wezen voor onze waarneming een kwestie van reflectie. Duisternis is voor ons een kwestie van absorptie of afwezigheid. Maar van wat? Er moet iets zijn dat kan worden gereflecteerd, dat kan worden geabsorbeerd, wat aanwezig of afwezig kan zijn. Dat is toch duidelijk? Wanneer ik nu, vereenvoudigd, ga zeggen: reflectie en absorptie of licht en duister zijn de belangrijke dingen daar zij het leven en de mogelijkheden bepalen, maak ik een fout. Ik let namelijk niet op hetgeen waaruit deze bede verschijnselen voortkomen. En juist hetgeen waaruit zij voortkomen is in wezen reëel. Veel belangrijker dan het onderscheid dat wij tussen deze beiden plegen te maken. Een blinde kan 'in duisternis leven' zolang het voor hem niet direct kenbare licht maar aanwezig blijft. Want het heeft waarden en functies die ook de zienden niet direct waarnemen of beseffen. Maar indien deze waarden er niet meer zijn zal de blinde, voor wie het licht niet kenbaar bestaat, evenzeer ten gronde gaan als alle anderen die het wel waarnemen. Hij zal in zijn huidige vorm niet meer kunnen bestaan op aarde.

Indien wij echter de kracht beseffen waaruit het licht voortkomt kunnen wij licht maken wanneer dit noodzakelijk is. Wij kunnen zeggen dat nu voor ons beheersbaar, zowel licht als duister in potentie aanwezig zijn. Wij weten dan:

- a. Hoe het duister tot stand te brengen wanneer wij dit noodzakelijk achten.
- b. Op welke wijze dit licht actief is en kan worden gebruikt.
- c. Wij zullen gaan beseffen dat ook licht als het ware kan worden opgeslagen. Dat wil zeggen dat wij de absorptieprocessen waaruit zwart en duister kunnen ontstaan zo leren gebruiken, dat later een teruggave van de geabsorbeerde kracht als licht of anderszins mogelijk zal zijn. Wij worden op deze wijze onafhankelijk van de verschijnselen. Wanneer ik duister zie, zo weet ik, dat de kracht er is.

Geestelijk kan dit dan worden tot een met deze kracht in het duister harmonisch worden, waardoor wij uit het duister zelf de kracht kunnen puren, die het ons mogelijk maakt als vanuit onszelf het verschijnsel licht voort te brengen.

Indien je echter je al bezig houdt met de praktische betekenis van begrippen als drieëenheid zullen vele menselijke opvattingen als bijvoorbeeld een wereldje, dat alleen maar bestaat uit goed en kwaad, ineen gaan storten.

De meeste mensen zijn voortdurend druk bezig om de waarden van de dingen te wegen. Al in de Oudheid horen wij van de wijzen dat alles, zelfs de mens, eens in de weegschaal zal liggen. Bij de rechters der doden zit de weger der zielen. Er zijn twee schalen. Hun uitslag maakt volgens deze wijzen uit, welk een lot de mens na de dood wacht. De genade is daarbij de veer van Maat en deze, gewogen tegen de 'zonden' van de mens, zou voor allen dezelfde zijn. Maar daarbij zien zij een ding over het hoofd: de kern van de balans is steeds het punt van ophanging, het punt ten aanzien van welk de schalen zich bewegen en draaien. Door dit punt te verplaatsen kan de veer van Maat opwegen tegen alle zonden of geheel van geen belang zijn. Indien men hij het wegen niet uitgaat van dit punt van ophanging (en eventueel een

evenwichtspunt zoekt voor de weging), zal de uitslag onbetrouwbaar zijn. Zelfs een vergelijken is niet meer mogelijk. Want wegen, dat in een balans in feite een vergelijken is, zal alleen dan betekenis hebben indien in het middel van vergelijking alles een gelijke waarden en invloed heeft.

Daar zit je dan als mens in een wereld waarin oorlog slecht is en vrede goed. Ofschoon ik moet toegeven dat een verstandig mens in deze dagen vormen van vrede aan kan treffen die ook hem erger zullen toe schijnen dan oorlog. Daar deze 'vrede' het gevolg is van lusteloosheid en luiheid en zo in feite een vorm van ondergang, van decadentie wordt. Zoals hij leeft in een wereld waarin zonde en deugd aan vaste, uiterlijke normen worden gemeten. Zonde is eenvoudig de tegenstelling van de omschreven deugd. Zo pleegt men tenminste te denken. Maar daarbij vergeet men het motief. Het is echter juist het motief dat van de deugd een werkelijke deugd maakt. Is het motief verkeerd, dan zal de uiterlijke deugd in wezen een fout, een zonde zijn. Iemand die alleen maar vriendelijk en vol naasteliefde is tegenover zijn medemensen omdat hij hierdoor in staat hoopt te zijn anderen af te zetten en met weinig moeite een goed inkomen te krijgen deugt niet. De liefde van deze mens is geen werkelijke liefde maar een vorm van egoïsme. Zijn deugd zal in feite een verfijnde vorm zijn van hetgeen men op aarde zonde pleegt te noemen.

En ook het omgekeerde kan waar zijn. Ik kan mij iemand voorstellen die alles doet wat God volgens de mensen verboden heeft, maar dit alleen doet om daarmee anderen te helpen daar hij nu eenmaal geen mogelijkheid ziet die anderen beter te helpen op een andere wijze. Zo iemand kan stelen en bedriegen uit naastenliefde. Zijn 'zonden' zijn in feite de uitdrukking van iets wat toch in werkelijkheid een deugd is. Deugd en zonde, goed en kwaad, licht en duister, hebben nu eenmaal geen vaste waarden. En wanneer u eerlijk bent, zult u toegeven dat dit zelfs in uw eigen leven en denken voor u nimmer het geval is. Wij kunnen wel uiterlijk en voor ons zelf tijdelijk vaste waarden in het leven stellen en aannemen, maar dan moeten deze 'eeuwige waarheden' toch eerder beschouwd worden als een soort theorema, een axioma, een werkthese. Want het stellen van verhoudingen is voor de mens niet te vermijden, omdat hij nu eenmaal een houvast moet hebben. Een reeks van voorlopige regels, om zo te kunnen leven binnen de grenzen van zijn verstandelijke en emotionele vermogens.

Zolang wij dergelijke dingen alleen in theorie stellen is daartegen, volgens mij, dan ook geen bezwaar. Wanneer ik de eigenschappen van bijvoorbeeld de Heilige Geest en de Zoon theoretisch voorlopig omschrijf, is daartegen niet veel bezwaar te maken. Omdat ik mij deze alleen dankzij deze omschrijvingen kan voorstellen. Wanneer ik mij een voorstelling maak van God en de duivel als diens tegenpool is ook daartegen geen bezwaar aan te voeren. Ook dit is uiteindelijk niets meer of minder dan mijn wijze om een werkhypothese op te bouwen, waardoor ik mij in het bestaan op de, volgens mij, juiste wijze leer richten. Het bezwaar ligt niet in het feit dat dergelijke omschrijvingen en stellingen bestaan, maar in het feit dat men geneigd is dezen als absoluut te beschouwen en hen daarom, zonder rekening te houden met de feiten, eenvoudig voor zich en anderen wil gaan beschouwen als geldende onder alle omstandigheden en geldig voor alle tijden. Het gaat mij hierbij dus niet om de erkende krachten maar om de omschrijving, die men voor zich daarvan geeft en de eigenschappen die men, voor zich, daaraan heeft toegekend.

De omschrijving van hogere krachten zal altijd menselijk blijven en daardoor tenminste onvolledig zijn. Terwijl de menselijke wijze van denken in de eerste en soms zelfs enige plaats rekening wil houden met uiterlijkheden. Terwijl juist hogere waarden in feite alleen volgens innerlijk erkennen en ervaren door de mens en dan nog op persoonlijke wijze zouden kunnen worden erkend in wezen en wet.

Wanneer je dus werkt met directe tegenstellingen (de weegschaal idee) moet men wel degelijk beseffen dat dit slechts een methode is om tot een redelijke waardering voor en in eigen wereld te komen. Maar dat deze wereld geestelijk zowel als materieel driedimensionaal is en nimmer in twee tegenstellingen juist en goed omschreven, erkend of beoordeeld kan worden. Er is altijd weer een afmeting meer. Het is de verhouding van deze drie waarden ten aanzien van elkander die een reële waardemeting en bepaling mogelijk maken.

Ik zal trachten een voorbeeld te geven. Zolang het gaat om het vaststellen van iets op de grond (of het vaststellen van een richting zonder meer) kan men volstaan met twee punten van waarneming en desnoods vanuit een enkel punt reeds een aanvaardbaar aantal gegevens verkrijgen. Wil men echter precies de plaats van bijvoorbeeld een vliegtuig bepalen, inbegrepen de hoogte, precieze afstand enzovoorts, dan zal men moeten waarnemen vanaf drie verschillende punten. Triangulatie: het is middel om op uw wereld een punt, een plaats, geheel nauwkeurig te bepalen. Eerst dan kan men dus het 'andere' wat men bepaald heeft werkelijk geheel beschouwen in de juiste verhoudingen. Bij het binnenloodsen van het vliegtuig bijvoorbeeld weet men nu precies waar het zich bevindt en kan men de juiste instructies met grote zekerheid geven, men veronderstelt niet meer.

Wanneer u werkt met waarden als geweten enzovoort, zult u over het algemeen trachten de juiste waarden en mogelijkheden te bepalen door slechts vanuit twee punten (de tegenstellingen) te meten. Dat betekent dat u eventueel punt en richting kunt bepalen, maar nooit geheel zeker kunt zijn waar deze waarden uiteindelijk toe kunnen voeren en wat hun 'hoogte', hun geestelijke waarde, zal zijn.

Ik bemerk dat dit voor sommigen onder u niet zo erg duidelijk is. Luister dus. Denk aan radiopeiling. Er zijn twee kuststations die beiden de richting bepalen waarin bijvoorbeeld een schip zich, van hen uit, bevindt. Deze lijnen kan men op de kaart uitzetten. Er vormt zich een driehoek, waarvan de basis de bekende afstand tussen de twee kuststations is, terwijl de apex het punt aangeeft waarop het te peilen schip zich bevindt. Het is dus mogelijk in twee dimensies te bepalen, waar zich het schip bevindt. Een vliegtuig echter kan zich op een hoogte van enkele kilometers bevinden dan wel op de grond. Het is niet mogelijk deze hoogte te bepalen wanneer men alleen beschikking heeft over twee stations. Het vliegtuig zal deze hoogte dan zelf moeten aangeven. Indien nu een derde station eveneens het schip, luchtschip, aanpeilt en de drie stations de hoek registreren ten aanzien van horizontaal, waaronder zij reactie krijgen op hun peiling, is het mogelijk de hoogte zeer nauwkeurig te bepalen. Dit systeem wordt op het ogenblik gebruikt voor het leiden van het trans-Atlantische verkeer. Dit is belangrijk omdat men nu tot op enkele meters kan vaststellen hoe hoog een bepaald vliegtuig zich bevindt en dus, zonder dat fouten in de instrumenten van het vliegtuig zelf daarop enige invloed kunnen hebben, kan zeggen waar en hoe hoog het zich bevindt. Dit heeft vele voordelen daar men op deze wijze het vliegen op gelijke hoogte van snelle vliegtuigen, die in elkanders buurt komen, kan voorkomen en zo het gevaar voor botsingen aanmerkelijk kan verminderen.

Nu komt het zelden of nooit voor dat een mens zich met zijn daden in een moreel en geestelijk twee-dimensionaal vlak beweegt. Men handelt niet alleen aan de hand van het verstand of alleen volgens zijn gevoel, gewoonte, eigen voorstellingswereld. Innerlijke maar niet geheel als besef of verstand omschrijfbaar waarden spelen bij uw beslissingen en reacties steeds weer een rol. U doet nooit alleen maar kwaad. Altijd zit er wel ergens in een daad ook iets wat nog als goed kan worden beschouwd. Uiterlijk kan men natuurlijk volgens de algemeen aanvaarde regels wel zeggen dat iets goed of kwaad is. Voor de mens zelf echter geldt ook nog de intentie, de bestemming van zijn handelen volgens zijn innerlijke wereld.

In het kwaad schuilt altijd wel weer iets goeds. Dat wilde Goethe zeggen toen hij sprak over de duivel als "der Geist der stets verneint und doch das Gute schafft". Voor hem was de duivel een geest die misschien wel altijd het verkeerde wil, maar aan de andere kant volgens de buitenstaander maar al te vaak iets goeds tot stand brengt. Goethe erkende dat er in de werkelijkheid altijd een soort evenwicht tussen het zogenaamde goede en het zogenaamde kwade aanwezig zal zijn. Het waarom, de intentie, waarmee men handelt is dus de enige mogelijkheid om het wezen van de mens die handelt, te bepalen en de gevolgen, die voor hem hieruit voort zullen komen, te kunnen begrijpen.

Vraag: In verband met het woord 'geweten', dat u ergens gebruikte, is mij dit alles nog steeds niet duidelijk.

Antwoord: Ik haalde dit geweten alleen maar aan als een in de mens berustende waardemeter, die is gebaseerd op de algemeen geldende begrippen van goed en kwaad. Het geweten is namelijk niet iets wat alleen maar reageert wanneer iets verkeerd is, maar iets waardoor je verschil maakt tussen hetgeen volgens jou goed is en hetgeen volgens jou verkeerd is. Zonder dat hierbij overwegingen verder een rol hoeven te spelen. Het geweten is dus een op aangeleerde waarden berustende emotionele reactie, een vergelijkingsfactor.

Je zou dus terecht kunnen stellen dat dit geweten twee-dimensionaal pleegt te zijn. Het is voor ons als persoonlijke waardemeter volkomen bruikbaar, zolang wij alleen rekenen met de waarden in eigen wereld en de geest en God buiten beschouwing laten. Op het ogenblik dat een hoger bewustzijn, een hoger deel van het ego, een bestemming, of goddelijke taak mee gaan spelen, werkt het gebruikelijke geweten niet meer en kan men de juistheid of onjuistheid daarvan niet meer bepalen.

Ik raak misschien wat van het spoor, maar het is naar ik meen wel aardig hier even een voorbeeld te geven. Uw geweten zegt u dat zelfmoord zonde is, nietwaar? Dus zelfmoord in welke vorm ook, is verkeerd.

Jezus kan vluchten voor zijn beulen. Hij weet dat hij, wanneer hij niet vlucht, gedood zal worden. Volgens het gebruikelijke oordeel van de wereld waarop het geweten is gebaseerd, zal dit een vorm van zelfmoord zijn en als zodanig verkeerd, zondig. Maar men noemt het het hoogste offer en een ieder vereert Jezus vooral omdat hij dit offer gebracht heeft. Hoe komt het dan dat dit zoeken van de dood voor Jezus niet verkeerd is? Omdat men hier een hogere waarde, een goddelijke taak, iets wat boven de menselijke wereld uitgaat, erkent in Jezus' handelen. Zijn redenen dus. Hetzelfde mag gelden voor martelaren, degenen die de heldendood sterven, enzovoort, enzovoort. Kennelijk houdt men hier, niet op de stoffelijke werkelijkheid stoelende redenen, rekening met een hogere waarde. Een intentie die de normale werking van het geweten buiten spel zet en aan de daad een heel andere inhoud toekent.

Eenvoudig gesteld: een dergelijk aanvaarden van een te voorkomen dood (door eigen hand, zoals van Speyck, of door de hand van anderen, zoals Jezus), zou volgens de normaal geldende opvattingen van goed en kwaad dus verkeerd zijn. Maar nu komt daarbij een intentie en opeens heet, wat normaal verkeerd en verbonden is, nu goed. Waaruit weer volgt dat de mens zelf in de praktijk erkent dat zijn regels en waarderingen slechts relatief zijn en slechts kunnen gelden, zolang geen andere waarden dan die van zijn eigen stoffelijke wereld in het geding zijn. Zodra echter een intentie optreedt die buiten de algemeen geldende normen ligt, wordt goed kwaad en dat betekent dat kwaad ook goed kan worden, zoals uit de voorbeelden blijkt.

Ik wil hierop nu niet verder doorgaan daar onze tijd zeer beperkt is. Maar ik meen dat u ook vanuit dit voorbeeld een beeld zal groeien van de derde waarde, de andere factor, die wij steeds weer nodig hebben om iets in eigen begrip volgens zijn werkelijke betekenis te kunnen zien en waarderen. Daar wij, zover het de godheid betreft (en waar het de hogere waarden van de geest betreft evenzeer) in het stoffelijke weinig of niets afweten van de aanvullende waarde, lijkt het mij beter hier te constateren dat van een geheel reëel vaststellen van waarden volgens de kosmische werkelijkheid of de goddelijke werkelijkheid geen sprake kan zijn. De mens werkt, zelfs wanneer het gaat om drieëenheden, in feite steeds met hulpstellingen en veronderstellingen. Daarom lijkt het mij beter dit onderwerpje nu af te gaan ronden met een aantal korte en meer praktische beschouwinkjes die betrekking hebben op de drieëenheid van waarden in het menselijke leven.

In de eerste plaats: Dat wat ik denk over mijzelf kan nimmer voor de waarde en inhoud van mijn wezen alleen beslissend zijn. De mening die een ander omtrent mij heeft kan evenmin beslissend zijn voor de werkelijkheid van mijn wezen. Deze beide waarden, gezien vanuit mijn geestelijk besef, maken mij echter een zelferkenning mogelijk waardoor ik een werkelijkheid vind die niet meer berust op wat ikzelf denk omtrent mijzelf, of hetgeen anderen omtrent mij

menen te weten, maar geconfronteerd wordt met mijn werkelijke wezen in sfeer of wereld. Hierbij is niet alleen een oordeel uitgedrukt, maar tevens de potentie.

Datgene wat ik tot stand kan brengen is mede afhankelijk van het beeld dat ik heb omtrent mijzelf en het beeld dat anderen van mij hebben. Hier geldt dan de bekende magische wet: het resultaat van mijn (magisch) handelen wordt bepaald door de instelling van degene die de (magische) gerichtheid tot stand brengt, plus de instelling van degene op wie deze gerichtheid ontladen wordt. Dus als u bang bent dat iemand u magisch kan schaden maar er voor zorgt, dat u zelf harmonisch en niet bang bent, kan de ander u niet werkelijk bereiken, zolang hij zich op angst baseert. En als u iemand het beste wilt geven wat er maar in u is en de ander wantrouwt u, dan zal de ander dit niet van u kunnen aanvaarden. Het 'goede', dat u wilde geven, kaatst dan weer naar uzelf terug.

Ten tweede: het gedrag in het leven en de resultaten van dit gedrag kunnen nimmer worden uitgedrukt in de conventionele beelden van de wereld waarin ik leef. De motieven die tot mijn gedrag en daden voeren, bepalen de waarde daarvan en tevens de gevolgen, zover deze mij zelf betreffen. Het gevolg van een actie op aarde zal steeds liggen voor het Ik in het brandpunt van de potentie van de actie plus de intentie, die in de actie is verwerkt. Waar deze beiden samentreffen ontstaat het gevolg waarin, zoals u bekend zal zijn, dan weer nieuwe oorzakelijkheden tot stand kunnen worden gebracht, (of liever) door het Ik kunnen worden gerealiseerd en voor zich van kracht kunnen worden gemaakt.

Daar niet een ieder mij hier geheel schijnt te volgen zeg ik het nog eens eenvoudiger. Om te weten wat je werkelijk tot stand kunt brengen, moet je rekening houden met de inzet van eigen persoonlijkheid (hoe meer men zich geheel aan iets wijdt, hoe groter de mogelijkheid tot bereiken), maar ook met de intentie, die de uitdrukking is van de wil en buiten alle verstandelijk beseffen om kenbaar maakt wat je werkelijk tot stand wilt brengen. Indien deze beiden volledig zijn is het resultaat eveneens volledig en zeker. U kunt in feite op aarde al het voorstelbare voor uzelf bereiken, tot stand brengen, mits u niets anders meer belangrijk vindt (algehele intentie) en u aan niets anders meer gelegen laat liggen of daaraan enige kracht verspilt. Dus uw hele potentie inzet.

Het "vraag en u zal gegeven worden, klopt en u zal worden opengedaan", is ook op aarde volledig waar, wanneer wij hierbij niet uitgaan van krachten buiten ons zelf, maar beseffen dat dit alles berust op de algehele inzet van eigen wezen in bedoeling en krachten. Indien u dus denkt dat u telkens maar weer tegenslagen ondervindt, moet u toch eens nagaan of u wel voldoende uw wezen en de mogelijkheden inzet om uw doel te bereiken. Terwijl u daarnaast eens moet nagaan of uw bedoelingen, volgens uw besef, wel geheel zuiver zijn. Is dit laatste niet het geval, dan zult u immers uw wezen niet werkelijk en geheel zonder enig voorbehoud in kunnen zetten om uw doel te bereiken. Wanneer u dit eerlijk bepalen kunt, zult u te voren reeds weten, wat u kunt bereiken. Bezieet men dit in het verleden, dan zal men gaan beseffen, waarom de dingen misgaan. In beide gevallen kan men beter en juist de gewenste resultaten tot stand brengen.

Mijn derde punt is misschien wat meer van geestelijke aard. Wanneer ik mij richt op de krachten van de geest en de wereld van de geest, dan kan ik daarin eveneens veel bereiken. Het jammere is voor mij echter dat ik als mens dit alleen in mijn eigen wereld kenbaar zal kunnen maken indien er een voldoende harmonie bestaat tussen stof en geest. Krachten en werkingen vanuit de geest komen in uw wereld alleen voort uit de gelijkwaardigheid van eigen willen, eigen beantwoording in de materie aan de gerichtheid, ook wanneer die van geestelijke aard is.

Dit houdt in dat de geest u op aarde slechts daar kan helpen waar u harmonisch bent met de geest. Deze harmonie kan echter in u nimmer alleen uit gedachten voort komen, maar zal ook moeten bestaan uit daden, uit uw gedrag. Dit verklaart waarschijnlijk waarom zoveel mensen die toch in God of de geest vast geloven, zich door dezen zo vaak in de steek gelaten voelen. Want men wil wel veel van God en de geest en verlangt ook veel daarvan, maar is eenvoudig

te lui, te traag, om er zelf een poot voor te verzetten. Of men werkt wel hard voor die geest en doet veel daarvoor, maar denkt er verder niet over na wat die geest (of God) voor het ik betekenen. En dan krijgt men ook vaak geen resultaten.

Het laatste lesje dat ik hier nog wil geven is het volgende. Elk deel van de drieëenheid is in zich een totaliteit. Wanneer wij trachten daarin nog een verder onderscheid van waarden tot stand te brengen, ontstaat er een uitgebreid pantheon dat voor ons echter niet meer hanteerbaar is als deel van of kracht van de wereld waarin wij leven.

Daarom mag de materie nimmer worden beschouwd als goed of zondig. Zij moet altijd weer worden gezien als een uitdrukkingsmiddel. De geest mag niet worden gezien als goed of slecht, als licht of duister, maar moet beseft worden als een bewustzijn. De ziel mag niet worden beschouwd als te hoog om te bereiken of als iets wat men zonder meer kan begrijpen en benaderen, maar zal moeten worden gezien als een kracht die altijd voor ons beschikbaar zal zijn, wanneer wij niet de delen van die kracht afzonderlijk bezien, maar haar kennen in haar totaliteit (dus als deel van God) en hierdoor voor ons God. Zielekrachten zijn dan wel beschikbaar, maar kunnen nimmer naar willekeur worden gebruikt, doch daaruit slechts worden geput indien ons streven in overeenstemming is met de totaliteit van ons wezen. Neutraliteit zonder oordeel ten aanzien van alles wat buiten ons ligt, trouw aan alles, wat wij in onszelf erkennen en algehele inzet van het Ik voor elk doel, wat wij werkelijk willen bereiken, doet ons deel hebben aan de goddelijke kracht die in de ziel ligt en maakt alle dingen voor ons mogelijk.

Waarmede ik dit verkorte onderwerp dan maar zal besluiten. Met de regels die ik u gaf, heb ik er misschien toe bijgedragen dat u beter en meer naar waarheid kunt zijn, doen en bereiken. Ik hoop echter dat u ook duidelijk geworden is, dat, naarmate u meer wilt bereiken, u daarvoor ook meer zult moeten zijn en moeten doen. Daarom eindig ik met de raad: mensen, wees nooit tevreden met jezelf, wees ook nooit ontevreden met jezelf, want dat is steeds tijdverspilling. Wees steeds actief vanuit jezelf en volgens de waarden die je naar beste weten als in jouw wezen als bestaand beschouwt. Dan bereik je het meeste. Heeft iemand nog commentaar?

Vraag: U hanteerde duister als absorptie. Ik dacht dat het een kwestie was van afwezigheid van licht, niet van absorberen.

Antwoord: Licht is reflectie en kan daarom gehanteerd worden als erkenning, duister is het opnemen van krachten of verschijnselen zonder besef en kan daarom absorptie worden genoemd in het kader van mijn betoog. Ik zal de zaak echter wat vereenvoudigen, daar anders het geheel te omvangrijk zou worden. Het totaal van het Zijn is de goddelijke gedachte. Het Licht is de erkenning van de gedachte, dus de reflectie van deze gedachte door de voor ons kenbare uitingen daarvan. Hierdoor zal de goddelijke gedachte op de duur in ons herontstaan. Het duister is de absorptie van de gedachte waardoor zij voor ons geen vorm krijgt, niet bewust wordt beleefd, maar evenzeer aanwezig is. Geestelijk gezien betekent duister dus: opnemen van de goddelijke kracht zonder besef.

Vraag: Ik dacht altijd, dat duister een afwezigheid was van licht.

Antwoord: Duister is, meer stoffelijk gezien, een situatie, waarin de aanwezige straling hetzij zozeer wordt geabsorbeerd door de geaardheid daarvan, dan wel zo zwak aanwezig is, dat zij niet op een voor ons kenbare wijze weerkaatst wordt. Maar het erkennen van licht is, ook in de materie, voor ons altijd het gevolg van het reflecteren van een straling, zodat licht niet 'in de lucht is', maar eerst iets moet beroeren en door het beroerde weerkaatst moet worden, om een visuele erkenning daarvan mogelijk te maken. Maar indien u het door mij (conditioneel) gegeven voorbeeld te moeilijk of onlogisch vindt, kunt u misschien denken aan het verschil tussen wit (en kleur) met zwart. Wit is de praktisch algehele reflectie van de in het visueel spectrum vallende straling, terwijl zwart ontstaat door een praktisch algehele absorptie daarvan.

Vraag: Absoluut duister bestaat dus niet?

Antwoord: Absoluut duister bestaat alleen, wanneer de vermogens van de waarnemer tekort schieten.

Vraag: Ik heb geestelijk duister beschouwd als een vernietigende actie. Is nu geestelijk duister een afwezigheid van Licht of van actie?

Antwoord: Van Licht, niet van actie. Van besef, niet van bestaan en bestaansuitingen. Verwar dus de beide waarden niet te zeer met andere begrippen. Licht beschouwen wij als de volledige uiting van een Hogere Kracht, zover deze voor ons kenbaar is. Duister is de afwezigheid van dit besef. Waar echter gradaties ontstaan tussen de absolute waarden van Licht en duister, kunnen wij spreken over reflectie (beseft worden) en absorptie (aanvaarding zonder besef).

Vraag: Hoe kun je dan uit het duister het licht puren?

Antwoord: Betrekkelijk eenvoudig. Wij beseffen het bestaan van Licht door het duister, waarin wij menen te verkeren en gebruiken dan de (latente) kracht, die in dit duister aanwezig is om ons beeld van Licht te projecteren. Dan zal in het duister door ons besef Licht ontstaan en wordt de waarde van het Licht voor ons (en anderen, die met ons harmonisch kunnen zijn), ook in het duister kenbaar. Voor ons is het dan dus zeker Licht. Maar dat klinkt u te ingewikkeld. Laat ik proberen het u duidelijk te maken met een enkel voorbeeld. Want anders blijven wij er uren over praten en kom ik werkelijk in tijdnood.

De zaak ligt dus zo. Stel u het licht voor als een lichtbron en het duister bijvoorbeeld als een seleniumcel. Een dergelijke cel neemt het licht op (absorptie van het vermogen van licht) en zet dit om in elektriciteit. Die elektriciteit kan men opslaan in een accumulator. De kracht van het licht wordt dus in een andere vorm omgezet, maar blijft bestaan en blijft beschikbaar, zelfs wanneer zij niet onmiddellijk tot uiting komt. Wat wij geestelijk duister noemen, is in feite een dergelijk omzetten en opslaan van de waarden van het Licht. Indien ik nu besef heb, zo kan ik dit beschouwen als de mogelijkheid om met een paar klemmen het lampje van de eigen wil aan te sluiten op deze accu en zo, via de wil en het besef, de kracht, die ongeuit in het duister schuilde, weer kenbaar te maken.

Vraag: Zoals de lijnen in het spectrum die de absorptie van elementen aangeven?

Antwoord: Ja, ongeveer. Maar een hierop verder ingaan zou mij werkelijk te ver voeren, daar mijn tijd toch reeds bijna ten einde is. Ik zal mijn best doen de vragen die mijn onderwerp betreffen te beantwoorden. Maar dan liefst zonder dit deel van de bijeenkomst in een al te zwierig pseudo-wetenschappelijk theekransje te laten ontaarden. Ik stel uw opmerkingen op prijs, maar die kunt u zelf wel eens verder uitwerken. Mij gaat het er om, dat mijn denkbeelden duidelijk worden. Is er nog een denkbeeld, dat nadere toelichting behoeft?

Vraag: Het zich terugtrekken van het Licht aan het einde van een wereldperiode is, indien ik het goed begrepen heb, toch niet een toestand van duister?

Antwoord: Ik ben mij er niet van bewust, dat ik dit punt heb aangesneden. Ik zal u beantwoorden, maar hoop, dat u verdere vragen van deze aard zult willen bewaren tot later, tot wij er eens wat meer tijd voor hebben. Wanneer wij zeggen dat openbaring van de goddelijke gedachte actie is (of Licht) dan is het tot rust komen van de goddelijke gedachte potentie of duister (in deze zin van het woord) waarbij echter de totale potentie en actie, die in het Licht aanwezig waren, ook in dit duister rustend aanwezig is en door een goddelijke wil dan ook weer onmiddellijk tot actie kan worden omgevormd, dus tot Licht en Kracht.

U ziet dat het alles tamelijk eenvoudig is, wanneer u de gegeven regels toepast. Ik zal nu echter de avond, zover het mijn aandeel daarin betreft, gaan sluiten. Ik hoop dat u mij dit niet euvel zult duiden. Ik heb moeilijkheden genoeg gehad: door omstandigheden kon het medium de oorspronkelijke spreker niet bereiken. Ik nam dus over op lager niveau en kreeg een onderwerp van hoog niveau te behandelen. Ik heb getracht dit zo goed mogelijk te doen en ook uw vragen te beantwoorden. Maar onder die vragen waren er, die net zoveel betrekking hadden op het onderwerp, als de mens op de aap. Dezen lijken misschien wel op elkaar en

behoren beiden tot de vertebraten en zoogdieren, maar er zijn toch wel zeer grote verschillen tussen. En bovendien moet ik trachten de tijd in het oog te houden, om niet meer omgenoegen te doen ontstaan dan reeds aanwezig is bij een gewaardeerde medewerker. Daarom besluit ik.

Mensen, wij hebben nu op uw verzoek gesproken over drie-eenheden. Maar al dergelijke onderwerpen voeren al te snel tot filosofieën, tot beschouwingen, die al te ver van uw werkelijkheid verwijderd zijn. Zoals uw wereldeinde theoretisch interessant kan zijn, waar u nog leeft in een wereld waarin dit einde voor u niet bestaat. Eerst wanneer u beseft wat in eigen leven belangrijk is, kunen dergelijke dingen voor u werkelijk zin hebben. Wat mij betreft, kunt u dergelijke vraagstukken dan ook rustig laten sluimeren, zolang u de (voor u drie) Goddelijke krachten maar in uzelf tot uiting brengt en u daar bewust van bedient om tot resultaten te komen, die u in eigen wereld als werkelijk kunt erkennen en welke voor uw gehele wezen zullen kunnen gelden.

Theorieën zijn schitterend. Maar eerst wanneer zij kunnen passen in de praktijk zijn zij van onmiddellijk belang en heeft het zin zich daarmee onmiddellijk bezig te gaan houden. Er is zoveel in uw leven dat nog gedaan moet worden, er zijn nog zoveel nu bestaande mogelijkheden voor geest en stof waarvan u gebruik kunt maken, dat ik u de raad zou willen geven om de filosofie ten hoogste te gebruiken als een bron voor de praktijk, voor het vinden van praktische denkbeelden en bovenal als aansporing om tot praktische bereikingen te komen.

Mag ik het daarbij laten? Mijnerzijds dank voor het geduldig aanhoren van mijn rede en voor de enkele ter zake doende vragen. Allen verder een goede en prettige avond toegewenst. Goedenavond.

BESCHOUWELIJKE BENADERING VAN DE ESOTERIE

Goedenavond vrienden.

Er rest ons in dit tweede deel van de bijeenkomst slechts een korte tijd om ons wat meer beschouwelijk met de dingen bezig te houden.

Wanneer je leeft is het opvallend dat het leven eigenlijk uit waarden is opgebouwd, die op het eerste gezicht op zich onbelangrijk schijnen te zijn. Het is niet zo belangrijk of het vandaag nu mooi weer is, ofwel morgen slecht weer. Zoals het niet zo belangrijk is of u nu wat rijker bent of wat armer. Maar uit al deze op zich niet zo belangrijk schijnende dingen bouwt u uw beeld van het leven op en bepaalt u uw benadering van het bestaan. Uw benadering van hogere krachten wordt hierdoor evenzeer beïnvloed als uw reactie op en beoordeling van het gebeuren en de dingen.

Er zijn mensen die alles hebben wat u ooit zou kunnen begeren in materiële zin. Hun leven is een samenvoeging van Wein, Weib und Gesang. Deze mensen hebben macht, hebben overal relaties. Maar zij lijden haast allen aan spleen. Er is niets meer wat hen interesseert en het leven verliest voor hen steeds meer van zijn glans. Wat voor u de kruiderij van het leven vormt, is voor hen op den duur onbelangrijk geworden. En in het zoeken naar toch nog iets nieuws, iets wat hen weer zou kunnen interesseren, komen zij tot de meest krankzinnige dingen. Maar te zeggen dat deze mensen gelukkig zijn, is overdreven. Eerder is het tegendeel waar.

Daarom wil ik allereerst stellen dat het leven in wezen is opgebouwd uit kleine dingen die onbelangrijk lijken. Want wanneer het weer van vandaag of morgen de reactie op de wereld kan beïnvloeden, zal dit zeker niet door het weer zelf worden veroorzaakt. Ik reageer daarop, omdat ik op een bepaalde wijze mij tegenover de verschijnselen stel. Wanneer ik mij had voorgenomen om gezellig te gaan picknicken en de regen stroomt neer, zal ik mij geprikkeld of zelfs bedroefd gevoelen. Wanneer ik iemand moet begraven en de zon schijnt (voor mij al te

helder en te vrolijk) dan is de kans groot, dat ik mij juist daardoor dieper gegriefd zal gevoelen.

Als mens verwacht je van de wereld steeds weer een antwoord op jezelf, op je eigen stemming, behoefte en mentaliteit. En de wereld geeft dit antwoord maar zelden. Mijn benadering van de wereld is dan niet juist, daar ik mij niet baseer op wat er werkelijk voor mij in die wereld is, maar steeds weer mijn reacties op de wereld opbouw uit de tegenstelling tussen mijn wensen en de feiten en hierop ook mijn besef van die wereld pleeg te baseren.

Dit brengt ons als vanzelf tot een meer esoterisch bezien van bestaan en leven. Want wanneer ik de waarheid der dingen besef en mij zelf steeds harmonisch met de vorm waarin zij zich manifesteren weet uit te drukken, is alles voor mij in de wereld aanvaardbaar. Ik kan dan met die wereld leven, ongeacht de verschijnselen. De wereld is dan een positieve bijdrage in mijn ontwikkeling en voert mij tot een groter besef van de werkelijkheden in en buiten mijzelf. Maar niet alleen zal de bewustwording groter zijn en zich sneller voltrekken. Ook het bestaan wordt intenser, kleurrijker en krijgt meer inhoud.

Om dit te bereiken is het echter vaak noodzakelijk dat men wat meer aandacht aan de kleine dingen geeft. Ik weet wel dat het nu geen tijd is voor de bollenelden, maar daar Nederland dit als een symbool van eigen schoonheid pleegt voor te stellen, mag ik de bollenelden misschien tot basis maken van een vergelijking? Wanneer u naar de bollenelden gaat en met een redelijke snelheid langs de weg door al die kleurige vakken rijdt, is dat natuurlijk wel aardig. Maar als u uitstapt en bloem na bloem zich aaneen ziet rijen tot haast onafzienbare uitbarstingen van kleur, elk met zijn gelijksoortige waarden en elk ook met zijn kleine verschillen, gaat u eerst beseffen dat dit alles een uiting van een kleurig leven is. Wanneer je dit eenmaal hebt beleefd en zo het kleine in de grote vlakken van kleur hebt leren beseffen, zijn die velden opeens veel overweldigender. Al heb je ook maar eens een keer een half uur lang zo tussen de hyacinten en tulpen ingelopen, gedag knikkende tegen de late narcissen die wuiven op de wind, zal je voortaan veel beter kunnen beseffen en waarderen wat die bollenelden zijn. Je weet dan zelfs wanneer je maar een enkele keer deze toeristische attractie hebt bezocht, veel meer ervan dan iemand die honderd malen door de velden is gereden langs de wegen in een auto.

Zo is het met het gehele bestaan. Wanneer wij met een daverend tempo streven naar een zo groot mogelijk begrip en een zo groot mogelijk besef, daarbij steeds naar de algemene waarden zoekende, zullen wij, door ons steeds weer bezig zijn met en overzien van het geheel, niet weten hoe wij de eenvoudige feiten van het leven moeten interpreteren en gebruiken. Wij zullen niet beseffen wat er in feite in het leven mogelijk en van belang is, zodat wij juist door ons onbegrip voor het schijnbaar kleine steeds weer vergissingen maken en nimmer geheel zullen beseffen, wat wij met ons leven nu eigenlijk wel en niet kunnen doen.

Wanneer wij nu eens bereid zouden zijn om zo nu en dan in het leven een ogenblik pauze te maken. Onszelf eens uit te pellen uit onze haast, al kost dit nog zoveel moeite om de dingen eens rustig te ondergaan, waar te nemen, zouden wij meer van het leven begrijpen. Zouden wij juist kunnen reageren op de kleine dingen, die in feite ons bestaan en bewustwording bepalen. De moed de dingen eens rustig te kunnen ondergaan, ze waar te nemen zonder doel. Je moet kunnen zien hoe het zonlicht de kleuren verandert, hoe de regen bijzondere glansen op daken en straten tekent en zo aan alles een geheel ander aanzien geeft. Je moet de tijd nemen om op te merken hoe dezelfde mensen er steeds weer wat anders uitzien en hoe eigenlijk het hele licht en leven steeds weer anders is.

Het kost moeite deze dingen op te leren merken, dat is waar. In het begin zul je niet weten wat hiervan nu het nut kan zijn. Maar je gaat de dingen aanvoelen (een vorm van begrijpen) en op de duur leef je geheel op, omdat je gaat beseffen wat leven is. Dan komt uit de kleurrijke massa, waar je doorheen snelt en die je steeds maar mooi of lelijk vindt, opeens de persoonlijkheid van de dingen naar voren. En het is uit de persoonlijkheid van de dingen en de mensen dat God steeds weer tot je spreekt.

Wanneer ik in alle wijsgerige beschouwingen, of vanuit een overzicht van de geschiedenis van de mensheid, God tracht te benaderen zal mij dit innerlijk niet zo erg gelukken. Ik zal misschien een paar dingen gaan begrijpen, maar ik zal niet in het heden leven. Maar wanneer je eenvoudig een bij ziet, die moeite doet om uit een lisbloem wat honing te puren of zo iets en dit ondergaat, dan ontstaat een soort van vertederde verwondering, die overgaat in een aanvaarding, een besef dat ergens heel dicht bij het wezen Gods ligt. Wanneer deze dingen op je inwerken en deze je de zogenaamde belangrijke en grote dingen van het leven voor een ogenblik kan doen vergeten, is het of je opeens dichter bij God en de waarheid van het leven bent komen te staan.

Esoterie kan niet slechts een krankzinnig en eenzijdig voortjagen naar een hoger bewustzijn betekenen. Zij is een proces van besef, waarbij men voortdurend de gang van het leven dient te onderbreken om in besef en in beschouwen de rust te vinden die bij de hoogste trappen van bewustzijn als vanzelfsprekend is geworden. Het is de rust waarin je God kunt aanvaarden. Want zolang je God tracht te begrijpen en te ontleden, kun je hem niet waarlijk aanvaarden en zo ook niet als werkelijkheid ondergaan. Aanvaarden van het niet begrepen is noodzakelijk, indien men uit hetgeen men wel kan begrijpen het beste wil maken.

Te vaak gaat een mogelijk bereiken ten onder in een voortdurend en krampachtig beschouwen van het niet begrepen. Al te vaak sterft in het verstand de waarde van de emotie. Al te vaak sterft God voor ons, omdat wij niet bereid zijn Hem te aanvaarden als een normaal deel van ons leven, wat geen uitleg hoeft en geen verkondiging van node heeft, maar een levenswaarde is waardoor wij harmonisch kunnen zijn met alle dingen in de wereld en sfeer.

Ik zou nu mijn betoog dat door omstandigheden, zoals u reeds bemerkt zult hebben, niet al te lang kan zijn, graag willen besluiten met een vertelseltje. Een eenvoudig verhaaltje dat u misschien duidelijk kan maken welke fouten de mens steeds weer maakt bij zijn benadering van het Hogere en Hoogste. Ik koos de vorm van een verhaaltje, een gelijkenisje, om te voorkomen dat ik even ingewikkeld zou spreken als mijn voorganger. Ik weet wel dat een andere en meer omvattende uiteenzetting voor velen van u de voorkeur zou verdienen, maar ik ben niet in de gelegenheid u zo dadelijk vragen te laten stellen over alles wat niet duidelijk is. Vandaar dat ik mijn toevlucht neem tot de eenvoud, die weliswaar onvolledig is, maar toch een denkbeeld op voor allen duidelijke wijze kan overbrengen.

God is een wereld van Licht. Hij bestaat meestal op een voor ons niet kenbare wijze. Maar eens werden een aantal mensen uitgenodigd hun eigen beperkingen te verlaten en deze wereld, die God in wezen is, te bezoeken. Zij werden uitgezocht naar streven en verdienste en toen het gezelschap uiteindelijk op het punt van vertrekken stond, kwamen dan ook verschillende nationaliteiten te samen. Er was een Engelsman, een Italiaan, een Hollander, een Duitser en zelfs een Rus. Zij werden opgenomen en met onvoorstelbare snelheid verplaatst in een wereld gebouwd uit zuiver Licht. Daar sprak God tot zijn gasten, elk aansprekende in eigen taal en naar eigen vermogen.

De Hollander hoorde de stem en hoorde de woorden. Maar hij was niet te zeker van zichzelf en eigen ervaren. Daarom sloeg hij onmiddellijk zijn bijbeltje open om na te gaan of hetgeen gezegd was, wel in het boek stond. Toen hij de boodschap die hij ontvangen had daarin niet terug kon vinden, besloot hij dat deze stem de stem van God niet kon zijn en sloot zich stoïcijns af voor alles wat rond hem was, om zo aan het kwade te ontkomen.

De Engelsman hoorde wel maar luisterde niet en leerde ook niets. Hij meende immers dat het belangrijkste in het leven is, dat alles volgens de vaste en juiste wijze van handelen zou verlopen. En er was niemand die hem aan God voor kon stellen, zo verveelde hij zich tot het tijd was weer huiswaarts te gaan.

De Amerikaan werd zo geboeid door al het vreemde rond hem, dat hij onmiddellijk zijn camera nam om alles te vereeuwigen zodat hij later zou kunnen bewijzen dat hij hier werkelijk

geweest was. Daarmede had hij het zo druk dat hij geen aandacht schonk aan de boodschap die God hem gaf. Al snel verliet hij de rest van het gezelschap, rondzwervende in de hoop iets bijzonders te kunnen fotograferen. Tot zijn eer moet worden gezegd dat hij op de tijd, die voor de terugtocht bepaald was, weer bij het gezelschap aanwezig was. Maar het vele licht had zijn opnamen bedorven. Ook deze vond dus God niet.

De Duitser wilde een langdurige en gedegen studie beginnen. Hij begon dan ook een vonkje van het goddelijke Licht te beschouwen en dacht er over na, hoe dit te ontleden zou zijn. Zozeer ging hij in zijn wetenschappelijke veronderstellingen op, dat hij doof was voor de goddelijke werkelijkheid en de stem niet eens hoorde, die tot hem sprak.

En de Rus? De Rus zocht overal naar de machinerie, het geheimzinnig mechanisme, waardoor dit alles kon bestaan. Stil gebeden mompelend waarin hij zelf niet geloofde, had hij geen tijd om te luisteren naar hetgeen God hem zei. Overal zocht hij naar het mechanisme dat zijn materialistische opvoeding hem geleerd had achter alle verschijnselen te zoeken. Maar omdat hij zich de macht van een gedachte, die geheel vrij is en vanuit zich werkt, niet voor kon stellen, vond ook hij uiteindelijk niets.

Zo gingen dan de uitverkorenen terug. Zij hadden God mogen aanschouwen, zij hadden zelfs met God kunnen spreken indien zij zich daaraan gewijd hadden, maar geen van hen had God erkend of verstaan, omdat elk van hen uitging van zichzelf en er niet toe kon komen zichzelf te vergeten voor de openbaring waarin zij voor een kort ogenblik mochten bestaan. Nu was er een klein kind dat het neerdalende Licht zag. Het vond het Licht waarin de uitverkorenen reisden mooi. Het wilde eigenlijk nergens naar toe. Het vond het alleen mooi en kroop daarom naderbij. Het Licht daalde neer, het kind werd omvat door het Licht en opeens bevond ook dit kind zich in de goddelijke wereld. En God sprak ook tot dit kind. Het kind luisterde niet naar wat God eigenlijk zei. Het onderging alles en, zich overgevend aan de overweldigende flonkering van het Licht, droomde het wat voor zich uit. Het droomde de goddelijke gedachte. Het wist daar niet veel meer van toen het na enige tijd weer door het Licht op de wereld werd gezet maar wel was het erg gelukkig. Het kind was gelukkig omdat het God had gevonden. Het had in God gerust. Misschien wist het wel instinctief dat je jezelf moet vergeten en in God moet rusten om de waarheid te kennen. Want dat deed het, zelfs al wist het nog niet wat God eigenlijk was.

Hierin treft u nu het gehele probleem van het bestaan in een nut-shell. Wanneer je het leven op je eigen wijze tracht te ontleden en te erkennen, kun je als mens misschien veel bereiken. Je kunt je krachten ontwikkelen, je doel misschien bereiken, maar als het werkelijk tot een confrontatie met een hogere werkelijkheid komt, heb je aan al je verstand en kracht niet veel. Dan blijf je door je kracht en verstand voortdurend zoeken naar hetgeen je meent te zijn en wat je meent te mogen veronderstellen omtrent God. Bovendien wil je bewijzen, je wilt dus je ervaren vastleggen opdat je later tenminste voor jezelf zult kunnen bewijzen, dat je waarlijk God hebt gezien. Maar als je God eenvoudig aanvaardt en de moed hebt niet naar bewijzen te zoeken, maar eenvoudig weg te dromen en zo jezelf vergetende, één te worden met de Goddelijke Gedachte, dan heb je eigenlijk het hoogste doel van de esoterie bereikt.

Ik hoop dat de bedoeling duidelijk is geworden want juist dit wilde ik u nog graag zeggen, voor ik het mij toegewezen en uit de aard der zaak beknotte stukje van de bijeenkomst ga besluiten. Dergelijke verhaaltjes zijn misschien wel erg kinderlijk en eenvoudig. Ik besef dit wel. U kunt vele bezwaren maken tegen veel van hetgeen daarin werd voorgesteld, zoals bijvoorbeeld het beeld van de Hollander, die natuurlijk heel anders is dan jullie. Maar voor u bezwaren begint te maken moet u eerst eens nadenken. De essentie van het gestelde is juist. Zelfs indien men dit op aarde onlogisch en onredelijk noemt, bedenk dat alle grote mensen op aarde in de ogen van hun tijdgenoten krankzinnig of op zijn minst "maar rare lieden" zijn geweest. Jezus, Edison, Einstein, om maar een paar namen te noemen, waren in de ogen van hun tijdgenoten zonderlingen. Mensen, die in wezen wel heel erg van de norm afweken. U kunt er zich van afmaken door op het negatieve vanuit menselijk standpunt te wijzen en zo Mohammed aan te spreken als een half gekke epileptische kameeldrijver, of Boeddha een

domme prins noemen die zo gek was, dat hij ging bedelen in plaats van eens iets goed te doen voor de mensen in zijn rijk. Menselijk gezien hebt u natuurlijk gelijk. Er zijn in uw wereld en maatschappij dingen die u belangrijker acht. Zoals de Grieken van eens hun nu nog bekende en beroemde filosofen maar beperkt waardeerden, omdat zij handel en oorlog uiteindelijk toch belangrijker vonden dan denken.

Altijd weer horen wij hoe degenen die spreken tegen hetgeen de nu gevestigde belangen en denkwijzen niet willen aanvaarden, gedwongen worden hun woorden terug te nemen of desnoods moeten sterven door gifbeker of aan een kruis. En toch leven dezen voort in de historie en is hun leven belangrijker voor de wereld geweest dan dat van hun fatsoenlijke, de samenleving respecterende beulen. Meen dus niet al te snel dat je als mens er maar beter aan doet volgens de menselijke normen te blijven denken en verwerp de eenvoud niet, omdat zij de ingewikkelde structuren die u in mens en maatschappij hebt leren kennen, terzijde schijnt te stellen. Want de groten van deze aarde, de groten van de werelden van de geest, zullen steeds weer de krankzinnigen, de vreemden zijn in de ogen van hen, die verder willen gaan langs de reeds gebaande paden en alles daarenboven nog verstandelijk en expliciet willen onderzoeken en erkennen. Maar zij zijn het, die de wereld, de mensheid, de ontwikkeling van de geest waarlijk verder hebben gebracht.

Over hetgeen de wetgeleerden in de tempel van Jeruzalem eens zo belangrijk achtten, dat Jezus daarvoor moest sterven, spreken nu nog maar heel weinig mensen. Zelfs de interpretatie van de wet, zoals zij die gaven, blijkt in de Joodse orthodoxie niet meer te bestaan. De grote handelsrijken en de grote armada's van eens zijn al lang vergeten. Maar de gedachten van de denkers leven nog steeds in de mensheid. Veracht niet wat u niet kunt inpassen in uw eigen wijze van leven en denken en houdt u steeds voor ogen dat de kracht van het leven de wijsheid is, die geboren wordt uit het besef voor het kleine in het leven, niet in het grote dat niet waarlijk beleefd wordt. Bovendien, wie de waarheid ondergaat, hoeft haar niet te verklaren, indien hij haar maar beleeft.

Goedenavond.

Dd. 20 september 1967